

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Heli Anni

TÜ VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA TEATRIKUNSTI 10. LENNU

DIPLOMILAVASTUSE „NERO“ VÄLJATOOMINE

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Kristiina Alliksaar, MA

Kaitsmisele lubatud:

Viljandi 2014

SISUKORD

| | |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|
| SISSEJUHATUS..... | 4 |
| 1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST | 6 |
| 1.1. Ülevaade Eesti teatrimaastikust | 6 |
| 1.2. Teater Must Kast..... | 8 |
| 1.3. Teater Must Kast ja Tartu linn | 10 |
| 1.4. Koostöö Tartu Uue Teatriga | 11 |
| 1.5. Teater Must Kast konkurendid | 12 |
| 2. LAVASTUS „Nero“ | 14 |
| 2.2. Eesmärk ja sihtgrupp | 15 |
| 2.3. Meeskond..... | 16 |
| 2.4. Turundusplaan | 17 |
| 2.4.1. Visuaal (plakatid, flaierid videoklipid ja kujundus) | 18 |
| 2.4.2. Tasuta kanalid..... | 19 |
| 2.4.3. Tasulised kanalid | 20 |
| 2.4.4. Saalide täituvus..... | 21 |
| 2.5. Suhtlemine pressiga | 22 |
| 2.6. Eelarve ja rahastamine | 23 |
| 2.7. Sündmuse mõju..... | 25 |
| ENESEREFLEKSIOON..... | 26 |
| KOKKUVÕTE | 29 |
| KASUTATUD KIRJANDUS..... | 30 |
| LISAD | 31 |
| Lisa 2 Pressiteade | 32 |
| Lisa 3 Rahataotlus Tartu Ülikooli Üliõpilasesindusele | 34 |
| Lisa 4 Eelarve | 38 |

| | |
|------------------------------------------------|-----------|
| Lisa 5 Sponsorkiri Viljandi Metallile | 40 |
| Lisa 6 Visuaalsed materjalid lavastusest | 42 |
| SUMMARY | 44 |

SISSEJUHATUS

Asusin neli aastat tagasi õppima Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse erialale, olles terve eelnenud aasta järgi mõelnud, millega soovin tulevikus tegeleda. Juba väikesest peale olen olnud seotud muusikaga. Peale gümnaasiumi lõppu mõistsin, et ei soovi jätkata professionaalsel tasandil, aga soovisin olla teataval määral siiski kultuuriga seotud. Samuti olin juba loomu poolest seda tüüpi inimene, kes sõprusringkonnas sündmusi korraldas. Üheks mõjufaktoriks eriala valikul oli veel tõsiasi, et mu õde on professionaalne muusik, ning tahtsin tulevikus tema karjäärile tahtsin kaasa aidata. Õppima asudes valisin spetsialiseerumise suunaks etenduskunstid muusika asemel seetõttu, et soovisin tundma õppida ka seda valdkonda ja muusika poolega olen niikuinii mingil määral seotud. Selle aja jooksul olen näinud, milline osakaal on ühe eduka sündmuse toimumisel korraldajal ning see on aastatega minu soovi seda eriala õppida ainult süvendanud.

Oma diplomitööks valisin teatrikunsti 10. lennu diplomilavastuse väljatoomise seetõttu, et olin varasematel õpinguaastatel aidanud kaasa eelmise lennu kahe diplomilavastuse väljatoomisele (detektiivlavastus „Pulm“ Õisu mõisas ja „UNISTA!TUD“ Ugala teatris). Kogemused, mida nendest projektidest sain tekitasid soovi siduda ka oma lõputöö mõne teatrikunsti tudengi projektiga. Kuna selgus, et teatrikunsti 10. lennu tudengitel oleks vaja meeskonda ühte korraldajat, siis tundus sobilik ja hea võimalus näha kahe erineva lennu töömetoodikat ja proovida omal käel ühe diplomilavastuse väljatoomist.

Lavastuse „Nero“ väljatoomise eesmärgiks oli saada kajastust teatrikunsti 10. lennule, nende käesoleva aasta märtsikuus avatud Teatrile Must Kast ja võimaluse korral tekitada nende mittetulundusühingule projektist ka väike tulu. Minu isiklikuks eesmärgiks oli proovida seesuguse lavastusprotsessi projektijuhi rolli, planeerida sellekohast eelarvet ja kogeda, mil määral olen suuteline erinevaid aspekte ette nägema ja läbi mõtlema.

Käesoleva töö eesmärk on anda ülevaade noore teatriorganisatsiooni tööst, koostööst Tartu Uue Teatriga, anda ülevaade projekti raames toimunud seda analüüsides ja teha sellest kokkuvõte ja järeldusi edaspidiseks. Töö on kirjutatud kolmes osas, millest esimeses analüüsin Teater Must Kasti, koostööd antud projekti raames Tartu Uue Teatriga ja Tartu linna ja teatri vahelist suhet. Viimases peatükis toon välja Teatri Must Kast peamised konkurendid. Teises osas kirjeldan lavastust, toon välja projekti alguses seatud eesmärgid, sihtgrupi ja meeskonna. Annan ülevaate turundusplaanist ja suhtlusest meediaga. Teise peatüki lõpus kirjeldan projekti eelarvet, selle kujunemist, rahastamist ja toon välja sündmuse mõju. Töö sisulise osa viimases peatükis analüüsin enda tehtud tööd, mida oleksin tagasi vaadates võinud teha teisiti, milliste olukordade lahendamisega jäin rahule.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST

1.1. Ülevaade Eesti teatrimaastikust

Eesti Teatriagentuuri statistika arvestab ja kajastab tulemusi, milles osaleb 41 etendusasutust. Nende seas on üks avalik-õiguslik teater, 3 riigiteatrit, 5 riigi osalusega sihtasutust, 3 munitsipaalteatrit ning 27 erateatrit ja 2 tantsuagentuuri. (Eesti Teatri Agentuuri kodulehekülg...2014)

Eesti teatrimaastikul on viimastel aastatel üha enam märgata taas uute, väiksemate kollektiivide teket, kus kokku saavad ühesuguseid mõtteid ja väärtusi jagavad teatriinimesed, et siis juba koos teatrit teha. Sellise näitena saab tuua Rändteatrit Vaba Vanker, kes eelmisel aastal alustas oma suvetuuriga ja praeguseks on teinud veel mitmeidki projektipõhiseid etendusi. Viljandist on välja kasvanud ka Cabaret Rhizome ja võib väita, et uue hingamise on saanud samuti Improteater Impeerium, mis on 2009.aastal alustanud Eesti Improteatrist välja kasvanud kollektiiv (ERR kultuuriuudiste lehekülg... 2014). Kunagi sarnaselt alustanud on veel näiteks Von Krahli, R.A.A.M. ja VAT teater jt, mis praegu on aastatega kogunud nii palju vastukaja, tagasisidet ja kajastust, millest võib väita, et suur osa inimesi, kes vähegi teatrit külastavad on nendest vähemalt kuulnud ja omavad teatavat ettekujutust nende loomingust. Sellele on kaasa aidanud ka see, et need grupid on palju käinud Eesti väiksemates paikades etendusi andmas(nt VAT teater).

Sellest tulenevalt on muutunud Eesti teatrimaastikul teatri hoonest ja institutsioonist olulisemaks need inimesed, kes selle kõige taga on. Soovitakse enam teha erinevaid projekte mitmekesiste koosseisudega, mis aitab veelgi kaasa loomeinimese enda arengule kui seda teeks ühes institutsioonis töötamine. See aga ei tähenda, et riigiteatrid või nende vajadus ära kaoks, pigem tuleb palju uusi tegijaid peale, kes kõik otsivad oma kohta sellel teatrimaastikul.

Lisaks alustas tegevust 2013. aasta viimasel päeval MTÜ Must Kast, millele panid aluse Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia etenduskunstide osakonna teatrikunsti eriala 10. lennu tudengid. Teater Must Kast manifesteerus, nagu nad seda suursündmust ise nimetasid, 27.märtsil 2014.aastal Tartu Genklubis, mille ruumides tulevased näitlejad tegutsema hakkavad (Genklubi kodulehekülg... 2014). Üheks põhjuseks, miks otsustati rajada teater Tartusse oli sobiva ruumi olemasolu, samuti on tegemist suuruselt teise linnaga Eestis, mistõttu on rohkem potentsiaalseid külastajaid. Seda, milline on Tartu teatrimaastik mõned aastad tagasi, kirjeldab selgelt ka Tartu Ülikooli doktorand Hedi-Liis Toome oma 2011. aasta artiklis „Teater Tartus- kes, mida ja kellele?“, mis kajastab suuremalt jaolt Tartu teatrimaastikul siis toimunut, mis vahepeal on küll muutunud, aga osalt jäänud samaks.

„Teatrihuvilise jaoks tundub Tartu täiesti ideaalne elukoht. Miks? On seal ju kolmes liigis – tantsu-, muusika- ja sõnateatris – lavastav ning erinevaid publikurühmi ning huvisid arvestav Vanemuine, nõudlikumale teatripublikule pakub autoriteatrit auhinnatud ja ka kriitikas kiita saanud Tartu Uus Teater, suveteatri niši täidab Emajõe Suveteater, puhast meelelahutust leiab Hansahoovi Teatrilavastustes. Lisaks käivad Tartus regulaarselt külalisetendusi andmas teised väljaspool Tallinna asuvad teatrid nagu Rakvere, Endla ja Ugala; iga-aastane festival Draama toob suure tõenäosusega kohale ka nõ tippteatrid või -lavastused ning tänu Tartu Uue Teatri ja Kanuti Gildi SAALI koostööle jõuab Tartusse isegi nüüdistants.“ (Eesti Teatriagentuuri statistika lehekülg...2014)

Väiksemate kollektiividega mittetulundusühingutes on teatritöötajatel võimalus olla enam liikuvuses, sest paljud tööd tehakse ära olemasolevate jõududega, mis omakorda kergendab väljasõite, sest inimeste vähene arv muudab logistika hõlpsamaks. Samuti annab see võimaluse teha kaasa erinevates projektides, vastavalt oma võimekusele aega planeerides, sest ühelt poolt peavad kõik osapooled enam teineteisega arvestama ja trupi tööd planeerivad asjaosalised pigem ise. Kuigi saavad teha ka suuremad teatrid minimalistliku lavakujunduse ja väikese trupiga lavastusi, mida on hõlbus mängida üle Eesti, on seesugustes asutustes vajadus ja osalt ka kohustus pakkuda tööd kõigile oma töötajatele, mistõttu ei ole neil väga otstarbekas teha mitut väiksemat tükki ja ühte suurt, mis vähendaks liialt töötajate koormust.

1.2. Teater Must Kast

Mittetulundusühing Must Kast tegutseb põhikirja alusel ja on juriidiliseks organisatsiooniks Teatrile Must Kast. MTÜ-le pandi alus äriregistri päringu kohaselt 31. detsembril 2013. aastal. Teater ise tegi ametliku avamise ja kuulutas ennast avalikult tegutsevana rahvusvahelisel teatripäeval, 27. märtsil 2014, mil toimusid Genialistide klubis teatri avapidustused. Organisatsiooni algne idee tuli õppejõud Kalju Komissarovilt, mille tulemusena astusid 10. lennu teatritudengid esimesed sammud oma kogukonnateatri suunas.

Kogukonnateatri olemust on kirjeldanud TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 9. lennu näitleja Maaja Hallik, kes hiljuti lavastas selles teatrivormis etenduse kurtidega koostöös MTÜ-ga Kultuur Aitab Hingata. 2013. aasta oktoobris etendus nende valminud lavastus pealkirjaga „Hääletu maailma hääled“, mille eesmärk oli ühtlasi tutvustada külastajatele kurtide kultuuri, keelt ja maailma, tuues rahvani nende tõelisema olemuse. Laval astusid üles koos kurtidega kuuljad teatriharrastajad. Sama lavastuse kavalehtedelt võib lugeda lavastaja visiooni järgnevalt: „Kogukonnateater on rakendusteatri alla kuuluv teatripraktika, mis pakub võimalust luua lavastusi lähtuvalt kogukonna vajadustest ning arutlemist ja jagamist väärivatest (isiklikest) teemadest ning lugudest. Kogukonnateater ärgitab kogukonnaliikmeid ausale ja avatud suhtlusele, pakub inimestele võimalust end loominguliselt väljendada. Samuti aitab see teatrivorm hoida ja jagada kogukonna tavasid, mõtteid ja pajatusi.“

Käesoleval hetkel ei ole Tartu linnas teist seesugustel põhimõtetel toimivat teatrit, mis oma repertuaari tehes võtaks arvesse sealse kogukonna vajadusi ja päevakajalisi teemasid. Tallinnas võib sellise valdkonna edendajaks, kellega on Mustal Kastil vähesel määral ühiseid jooni, pidada Teater NO99't, mis on samuti projektiteater. Nemad on tuntud ennekõike oma sotsiaalpoliitiliselt kõnekate lavastustega nagu seda oli ka valimiste eelne ühekordne etendus „Ühtne Eesti suurkogu“, mis toimus 7. mail 2010. aastal Saku Suurhallis (NO99 koduleht...2014). Kuigi nende puhul ei ole tegemist kogukonnateatriga, mis tooks lavalaudadele Tallinnas toimuvaid teemasid, siis kajastavad nad aeg-ajalt omaloomingulistest lavastustes Euroopa mõistes. Nad teevad kogukonnateatrit, mis peegeldab üle-eestilisi ühiskonna sotsiaalseid või poliitilisi valupunkte, mis on iseloomulikud just sel hetkel ühiskonnas toimuvale.

Erinevatel ajaetappidel on mitmed teatrikunsti 10. lennu näitlejad olnud seotud Tartu linnaga, olles seal üles kasvanud või elanud Viljandile eelnevate õpingute käigus. Lisaks tekkis neil võimalus teha koostööd Genklubiga, kes oli valmis andma oma ruume nende kasutusse. Koostöö

ei tekkinud mitte iseenesest, vaid selle taga on suuresti etenduskunstide osakonna töö. See kuidas koostöö täpselt hakkab välja nägema, näitab tulevane aasta, sest kokkuleppeid tehakse veel jooksvalt. 2014/2015 õppeaastal veedavad teatritudengid rohkem aega Tartus ja Mustast Kastis, mis aitab kaasa ka täpsema organisatsioonikultuuri väljakujunemisele. Kuigi nad on praeguseks juba kolm aastat koos tegutsenud ja seeläbi on neil kursuse siseselt välja kujunenud oma kultuur, loob uus keskkond ja sealne positsioneerimine uutmoodi kultuuri ja teineteise tunnetuse.

MTÜ Must Kast liikmeteks on käesoleval hetkel kõik teatrikunsti 10. lennu tudengid, mis võib kooli lõppedes järgmisel aastal muutuda seoses lepingu pakkumisega teistest teatritest osadele näitlejatele. Praegu töötavad noored teatritegijad oma projekte ellu viies vabatahtlikkuse alusel ja tasustatud on ainult tellimustööd. Oma projektide tarbeks saadakse toetust kas kooli poolt, sponsoritelt või taotluste esitamisega fondidest. Valdaval kõik projektid, mida nad õpingute ajal jõuavad teha, on ühel või teisel määral seotud kooliga.

Mittetulundusühingu juhatusse kuuluvad hetkel Kaija Maarit Kalvet, Birgit Landberg, Lennart Peep, Mihkel Kallaste ja Kaarel Targo. Välja on kujunenud teatavad vastutusvaldkonnad paljudel organisatsiooni liikmetel. Nii tegeleb tellimuste vastuvõtmisega Silver Kaljula, kujundab ja avalike suhetega tegeleb Birgit Landberg, raamatupidamist teeb Kaarel Targo ja ajakirjanikega suhtleb Sander Rebane. Kaija Maarit Kalvet suhtleb Genklubiga lisaks on ta üleüldise programmi ja tegevusplaani koostajaks. Lennart Peebu ülesandeks on veel tegeleda näitlejate ja lavastajate enesetäiendamisega koolituste ja välislähetuste leidmisel ja planeerimisel. Juhatuse liikmed loovad visiooni, mida siis ühiselt tavaliikmetega ellu viiakse. Väiksemaid ülesandeid jaotatakse jooksvalt vastavalt vajadusele.

Praegu kui kollektiiv on alles alustamas ja omale positsiooni teatrimaastikul tegemas, on vägagi mõistlik lahendus kasutada meeskonna siseselt ära kogu selles peituv potentsiaal. Hiljem kui kollektiivil tuleb hakata tihedamalt lavastusi välja andma, siis tekib neil suurem vajadus korraldusliku lisatööjõu järele. Seetõttu on tõenäoliselt veel paari aasta jooksul nende organisatsiooni sisene struktuur kujunemisjärgus.

Aino Siimon ja Maaja Vadi kirjeldavad oma raamatus „Organisatsioon ja organisatsioonikultuur“ organisatsioonikultuuri loomise ja säilitamise seaduspärasuste juures mida tähendab organisatsioonikultuuri loomine: „Organisatsioonikultuuri loomine tähendab toimimiskeskonna ja organisatsiooni eesmärkide kooskõlas olevate väärtuste ja käitumisviiside

kujunemist ja üheks tervikuks ühendamist. Eesmäärke väljendav strateegia ja väliskeskkond on peamised kultuuri determinandid.“ (Siimon, Vadi 1999, lk 195).

Hetkel ei ole neil ka ühtset juhtfiguuri, kes täidaks juhirolli, kellel oleks ülevaade kõigest toimuvast. Ühest küljest pole hetkel selline isik otseselt vajalik, aga hakates tegutsema professionaalse kollektiivina, kes annab pidevalt välja uusi lavastusi, oleks neil vaja leida omale üks tugev ja piisavate kogemustega juht, kes kõigel silma peal hoiab. Juhi puudumine ja koolilõpuga kaasnevad struktuurimuudatused teevad organisatsiooni ebastabiilsemaks. Sellest tulenevalt peavad muudatuste tekkides nad taas uue olukorraga harjuma.

1.3. Teater Must Kast ja Tartu linn

Tartu linnas on märgatud, et Genklubi ruumidesse on end sisse seadmas uus teater. Poolehoidu või teadvustamist võib välja lugeda sellest, et Tartu Kultuurkapital raha Musta Kasti kahele projektile ja huvi näitavad üles kohalikud reporterid. Ühena linna poolt rahaliselt toetatud MTÜ Must Kast projektiks oli lavastuse „Nero“ väljatoomine, mis ei saanud ühestki teisest fondist rahastust ja teiseks lennu monolavastuste sari „Monolava“. Linn ei ole teatrit Must Kast veel oma arengukavas kajastanud, mille üheks põhjuseks on see, et arengukava koostati enne MTÜ loomist. Selle projekti puhul võin välja tuua, et ükski teine fond ei toetanud lavastuse väljatoomist. Ühe oletatava põhjusena võib välja tuua, et tegemist on diplomitööga, mis peab niikuinii välja tulema ja kuna toetuse soovijaid on igal pool palju, siis lihtsalt ei jätkunud kõigile vahendeid.

Hästi meelestatud on ka Tartus tegutsevad ajakirjanikud, kelle poole pöördudes saab osaks meeldiv suhtlus ja soov noorte tegemisi selgi korral kajastada. Klassikaraadio toimetaja Hedvig Lätt andis tagasisidena veel märku, et kuna noored plaanivad tulla Tartusse, siis hoiab ta kindlasti nende tegemistel silma peal ja võimaluse korral kajastab neid.

1.4. Koostöö Tartu Uue Teatriga

Lavastuse „Nero“ puhul on tegemist mitme osapoole koostööga, kus Teater Must Kast jaoks on üheks ja väga oluliseks osapooleks Tartu Uus Teater. Kuna tegemist on diplomilavastusega, siis lisaks neile kahele on kolmandaks osapooleks Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja selle alt korraldatud Kultuuridessant, mille raames mõned „Nero“ etendused toimusid.

Tartu Uuel Teatril oli üheks koostöö tegemise põhjuseks tõsiasi, et neil endal meeskonna siseselt polnud enam piisavalt jaksu hooaja lõpuks, et uusi lavastusi välja tuua. Lisaks leidis teatri direktor Ivar Põllu, et on hea pakkuda nende külastajatele vahelduse mõttes ka midagi teistsugust ja anda võimalus uutel inimestel sattuda nende teatrimajja. Iga teatri puhul käib nende inimestega, kes seda teatrit teevad, kaasas ka teatav hulk neid, kes käivad etendusi vaatamas kas siis inimeste pärast, kes seal mängivad, või harjumusest ühes majas kultuuri tarbida. Sellise järjepideva tegevuse läbi muudetakse enda jaoks need inimesed või see konkreetne maja teatavaks kvaliteedi sümboliks, mis justkui annab tarbijale kindlustunde või teadmise, mida ta võib oodata oma rahalise panuse eest.

Tööjõu osas panustas Uus Teater lavameister Andreas Mälliga, kes valmistas lavakujunduse ainsa esemelise elemendi, milleks oli suur kolme meetri kõrgune puidust troon. Lavakujunduse ainsa dekoratsiooni, milleks oli suur troon, valmistati Tartu Uue Teatri vahenditest. Kuna oli juba etenduste eel võimalus, et soovitakse teha veel etendusi sügisel, siis lepiti kokku, et juhul kui toimub veel etendusi, siis ostab kas Teater Must Kast või TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia selle teatril välja.

Tartu Uue Teatri rahastada oli grimeeri ja Kersti Niglase töötasu proovide ja etenduste eest, reklaamikulud ja nii näidendi kui kasutatava muusika autoritasud. Lisaks eelpool nimetatutele panustas Uus Teater veel tugistruktuuridega nagu piletimüüja, koristaja ja omapoolset abi oli valmis andma ka tehniline meeskond, ennekõike valgustaja. Nende poolt toimus ka esietenduse pidu, mis leidis aset ebatraditsiooniliselt pärast teist etendust.

1.5. Teater Must Kast konkurendid

Philip Kotler tsiteerib oma raamatus „Turunduse vaatenurgad a-st z-ni“ ühes konkurentide käsitlevas peatükis Theodore Levittit järgmiselt: „Uus konkurent ei ole mitte selle vahel, mida ettevõtte oma vabrikutes toodavad, vaid selle vahel, mida ettevõtte lisavad oma vabriku toodetele pakendi, teeninduse, reklaami, kliendinõustamise, hinna, kättetoimetamise, ladustamise ja muude asjade näol, mida inimesed väärtustavad.“ (Kotler 2003, lk 36). Seetõttu ei ole peamine faktor, mis nende tulevast teatrit mõjutab see, et Tartu linnas on juba praegu palju konkurentide, vaid oluliseks saab nende nn pakend ja oskus luua endale lisaväärtust. Tähtis on kuvand, mis on juba praegu kujunemas iga projektiga, mida nad teevad.

Kindlasti peab arvestama teater Must Kast oma vägagi suure konkurendina Tartu Uut Teatrit, kellega käesoleval hetkel koostööd tehakse. Seda ennekõike seetõttu, et nimetatud teater asub Mustast Kastist üle õue ja teatrid on omavahel loomuselt kohati sarnased. Mõlemad teatrid viljelevad veidi teistsugust, alternatiivsemat teatrit kui seda pakub näiteks Vanemuine. On oluline silmas pidada, et konkurentideks on veel kõik teised teatrid, mis Tartu linnas tegutsevad ja lisaks neile ka teatrid, mis teevad seal külalissetendusi. Seega on teatrivaldkonnas suurematest teatritest peamiseks konkurentideks veel Teater Vanemuine, Emajõe suveteater, Tartu Suveteatriselts. Oluliseks konkurendiks saab lugeda ka Teatri Kodu, mis asub Lutsu tänavas Tartu Mänguasjamuuseumis, mis on suunatud lastele. Samale sihtrühmale on kooliajal teinud mitmeid lavastusi ka 10. lend, kes samuti plaanib ka tulevikus teha teatrit noorele vaatelejale.

Harrastusteatritest tegutsevad Tartus sellised kollektiivid nagu Vilde teater, Uru Noorteteater, Altermannid. Tartu Ülikooli juures tegutseb veel Tartu Üliõpilasteater, millega on olnud seotud nii mõnedki 10. lennu näitlejatest ja lavastajatest. Altermannid on oma tegevuses olnud viimasel ajal tagasihoidlikud ja jätsid tänavu tulemata ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias toimuvatele Tudengite Teatripäevadele, kus nad aastaid järjest võitsid publiku lemmiku tiitli. Harrastusteatrid on samuti konkurendid, kellega peab Must Kast arvestama, sest need toimivad ja tegutsevad peamiselt oma kogukonna ja tutvusringkonna toel ja hüvanguks. Seni, kuni näitlejatel pole veel diplomit, ei saa neid arvata professionaalsete näitlejate sekka, kuigi nad on sinna teel ja peavad juba praegu ka ennast ise selliselt hakkama positsioneerima. Sellest johtuvalt konkureerivad nad arvestataval määral ka harrastusteatritega, kes on valdavalt hetkel tudengid Tartu linnas.

Konkurendid pole aga mitte ainult eelpool nimetatud etendusasutused vaid kõik teenusepakkujad, kes konkureerivad inimeste vabale ajale, mida tänapäeva kiire elutempo juures pole just üleliia palju. Kuna Tartu linnas on suur hulk tudengeid, kes on ühest küljest väga arvestatav külastajaskond, keda nn enda poole tõmmata, siis tuleb kindlasti arvestada, et ka nemad korraldavad päris palju sündmusi, millega tuleb arvestada oma plaane tehes.

Kindlasti on Musta Kasti üheks eeliseks konkurentide ees see, et kuigi nende nii-öelda koduteatriks saab Genklubi saal, plaanivad nad projekte hakata tegema mitmel pool üle Eesti, mis tõttu on neil tõenäosus muutuda tarbijale kättesaadavamaks kui tema peamised konkurendid Tartu linnas. Samal ajal ei tohi strateegiad planeerides ära unustada, et muutudes ise mobiilseks, laieneb automaatselt ka konkurentide ring, mis sellisel juhul saab olema üle-eestiline.

2. LAVASTUS „Nero“

2.1. Lavastuse tutvustus

Lavastus „Nero“ põhineb Mati Undi näidendil „Keiser Nero eraelu“, mida etendati eesti teatris viimati Ugalas 1990.aastal. Toona oli selle poliitilise näidendi lavastajaks praegu 10. lennu juhendav Kalju Komissarov ja näitlejateks lavakunstikooli XV lend. Lavastaja Lennart Peep oli aga varasemalt seda Treffneri kooliteatris mänginud ja sellest ajast saati on see tekstimaterjal talle huvi pakkunud, mis oli üheks ajendiks praegu seda taas lavastada just 10. lennu diplomitööna.

Kokku mängiti lavastust kuuel korral, millest üks oli Tallinnas Von Krahli Teatris 15.mail 2014 Kultuuridessandi raames ja ülejäänud viis toimusid Tartu Uues Teatris (16/17/23/24/25 mail). Etenduste kuupäevad pani paika lavastaja koos Tartu Uue Teatri juhi Ivar Põlluga, võttes arvesse näitlejate endi kevadist tihedat graafikut ja teatrile sobivaid aegu. Kuna tegemist on TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengitega, siis oli soovisime teha mõned etendused Viljandis, mida ei olnud võimalik teostada osatäitjate tiheda ajakava tõttu.

Etendused toimusid algusega kell 19:00, kestvusega 1tund ja 50minutit, ühes vaatuses, aga kahes osas. Vaheaja asemel oli etenduse keskel meelelahutuslik vahepaus, kus peategelane jäi endiselt enda rolli, aga ülejäänud näitlejad vahetasid vastavalt *sketšidele* karaktereid. Vaheaja alguses tuli keisrilt käsk jagada rahvale leiba ja õlut, mille abilised täitsid. *Vahesketšist* on tööle lisatud ka illustreeriv materjal (vt Lisa 6, joonised 3 ja 4). See andis külastajale võimaluse lülitada hetkeks etendusse süvenemisest välja ja nautida lihtsat meelelahutuslikku vaheaega.

Lavakujunduselemendiks oli suur kolme meetri kõrgune puidust troon, mille valmistas Tartu Uue Teatri lavameister Andreas Mäll. Algselt oli lavastaja soov näha kujunduses ka nelja köisredelit laest rippumas, millel saaksid näitlejad ronida, aga nii pikki redeleid ei õnnestunud kusagilt laenata. Oli võimalus lasta redelid valmis teha, aga see oleks läinud liiga palju maksma, mistõttu otsustati lavastus kohandada selliseks, et redeleid ei peaks kasutama.

2.2. Eesmärk ja sihtgrupp

Tartus mängimise üheks peamiseks põhjuseks oli Teater Must Kastile teatripubliku kasvatamine järgnevateks aastateks kui nad juba tihedamalt, samas lähedal Tartu Uue Teatri kõrval asuvas Genklubis etendusi andma hakkavad. Kui praegu, tehes lavastusi tudengipõlves, koolitöö raames, on nad valmis panustama oma energiat, mõtteid ja tööjõudu pooleldi vabatahtlikkuse alusel, eesmärgiga õppida, siis pärast kooli lõpetamist tahavad nad oma teatrit tehes siiski selle eest ka arusaadavalt tasu saada. Selleks on oluline praegu hakata oma publikut leidma, keda kõnetavad nende lavastused ja teod. Mida tundmatumad on näitlejad ja lavastajad, seda raskem on anda külastajatele põhjus, miks tulla vaatama just seda lavastust, näitlejaid või seada sammud sellesse teatrisse.

Enne kui sai hakata konkreetsemalt etendusi turundama, tuli välja selgitada, millisele sihtrühmale keskenduda. Philip Kotler kirjeldab oma raamatu „Turunduse vaatenurgad A-st Z-ni“ turundusplaani peatükis seda, miks on oluline omada ettevõttes enne tegutsemist eesmärgi järgmiselt: „Teie ettevõtte vajab nägemust, nägemus omakorda vajab strateegiat, strateegiaks on aga vaja plaani ja plaan nõuab tegutsemist. Jaapani vanasõna ütleb: „Nägemus ilma tegevuseta on paljas unistus. Tegevus ilma nägemuseta on õudusunenägu“ (Kotler, 2003, lk 119). Ta mõistab nägemuseta tegevuse all sihipäratut ekslemist, mis lihtne tulema ka kultuuri turunduses kui ei ole eelnevalt kõige olulisem sihtrühm välja selgitatud. Kui on teada grupe iseloomulikke jooni, siis saab halata tuletama erinevaid kanaleid ja võtteid, mida kasutada, et kõige paremini nendeni jõuda. Vastasel juhul võib tulemus olla see, et panustatakse palju üldisesse turundusse, mis jällegi üldse tulemust ei pruugi anda.

Kuigi lavastuse materjal ise on oma loomult selline, mis sobib igasugusele täiskasvanule, kellele meeldib kas Mati Unt, poliitilised teemad teatris, võim või Vana-Rooma, siis sihtgrupina, kellele

see lavastus suunatud on, nägime koos lavastajaga siiski pigem noori. Selle tingis osalt see, et tegemist on üldsusele suhteliselt tundmatute näitlejatega, keda valdavalt tulevad vaatama sõbrad ja tuttavad, kes vähegi mingil eluetapil on nendega kokku puutunud. Samuti moodustub suur osa nende sõprusringkonnast tudengiealise elanikkonna, mida tuli arvestada ka turunduskanaleid valides.

Planeerimise käigus tuli arvesse võtta, et suur osa näitlejatest asub peale kooli lõpetamist nende endi loodud teatrisse Must Kast, mis on käesoleval hetkel sama tundmatu kui nemad ise. Selle pärast oli üheks eesmärgiks ja põhjuseks, miks juba see diplomilavastus nende oma teatri alt välja toodi, et saada organisatsioonile samaaegselt kõlapinda. Läbi lavastuste tutvustatakse ja turundatakse samuti teatrit ennast. Seetõttu oli oluline ka intervjuusid andes rääkida mitte ainult konkreetsest lavastusest vaid ka nende teatrist, mis tehtud ja mis veel tulevikus plaanis.

Projekti alguses oli eesmärgiks meelitada teatrisse ja sealhulgas ka Uude Teatrisse vanemat elanikkonda, näidates neile, et selles asutuses ei tehta midagi ebatavalist ja tegemist on täiesti seesuguse teatriga, mis sobilik ka vanemaealisele elanikkonnale. Selleks, et nimetatud sihtrühma ligi meelitada, tulin ideele proovida saada kokkulepe saatelõiguks teatrist ja noortest teatritegijatest saatesse „Prillitoos“. Paraku jäi sel korral kajastus ära peamiselt ajaressursi tõttu. Sellest hoolimata plaanin seesugust taktikat kasutada tulevikus mõne lavastuse juures. Selline saatelõik tuleb väga personaalselt saate tegijatega läbi arutada ja leida koos just sobiv vaatenurk, mis võiks nende publikule ka huvi pakkuda ja miks mitte anda mõne saatemängu tarbeks pileteid auhinnaks. Sellelaadne lähenemine on midagi teistsugust tavapärasele hommikustele „Terevisiooni“ saate külastustele.

2.3. Meeskond

Meeskond oli suuremalt jaolt selleks hetkeks juba koos kui mina projektijuhina sellega liitusin. Hiljem toimusid väiksemad muudatused osatäitjate osas, mis oli tingitud ajagraafikute mitte sobimisest. Minu otsustusvaldusesse jäi endale vajadusel abiliste leidmine. Lisaks tegelesin alguses kujundaja otsimisega, kelleks lõpuks sai juba meeskonnas olev liige Birgit Landberg kuna multimeedia eriala tudengid olid juba liialt hõivatud selleks. Abiliste otsingule eelnevalt selgitasin välja, kas ja mis ulatuses mul üldse on abilisi vaja, hiljem arutasin nendega täpselt läbi, mida neilt ootas. Abiliste leidmiseks kasutasin otsest pöördumist kahe teise kursuse

kultuurikorraldaja poole (Joosep Aru ja Eeva-Liisa Puidet), kes olid valmis projektis kaasa lööma.

Lisaks kuulusid sellesse gruppi enamus 10. lennu näitlejaid, kes ühtlasi on ka Teater Must Kast liikmed. Osatäitjateks olid Kaarel Targo, Kaija Maarit Kalvet, Fatme Helge Leevald, Silver Kaljula, Kristo Veinberg, Laura Niils, Mihkel Kallaste, Lauri Mäesepp ja Karl Edgar Tammi. Lisaks neile oli nimetatud lennust lavastusega seotud veel lavastaja Lennart Peep, kunstnik Birgit Landberg, liikumise juhendaja Jaanika Tammaru ja helimeister/lavalise võitluse ja akrobaatika juhendaja Märt Koik. Valguskujunduse tegi etenduskunstide osakonna visuaaltehnoloogia eriala 10. lennu tudeng Rommi Ruttas ja etenduse juht/inspitsient oli sama lennu tudeng Anni Eimpalu.

Tartu Uuest teatrist oli peamiseks kontaktisikuks ja koordinaatoriks teatri direktor Ivar Põllu, kellega projekti algusepoole istusin ka maha ja arutasin erinevad vastutusalad läbi. Nende poolt oli ka grimeerija Kersti Niglas ja lavameister Andreas Mäll. Piletimüügi, reklaami ja esietenduse peo kohapealt suhtlesin Marie Kliimaniga, kes on teatris ametilt projektijuht ja vastutab lavastuste ja pressis eest. Riste Lehariga puutusin kokku piletimüügi teemadel etenduste eel. Tema funktsioon teatris on administraator, kes tegeleb broneeringute ja maja rendiga. Teatri poolt olid veel ka koristaja ja plakatipanija.

Suhtlus toimus meeskonna vahel suuresti kas otsekontaktina kohtudes või telefoni teel, sest meeskonna loomingulisem pool kohtus koolikohustuste tõttu teineteisega peaaegu iga päev. Selleks, et hõlbustada enda suhtlust näitlejate kursusega moodustasin *Facebook*'i vastava grupi. Sinna sai lisaks minule olulisele informatsioonile postitatud ka jooksvat materjali nagu videod etenduses kasutatava muusikaga, videoid ja pilte proovidest/etendustest ja muud taolist. Suhtlus meeskonna vahel oli tänu sellele grupile suhteliselt hõlbustatud.

2.4. Turundusplaan

Turundust planeerides püüdsin hoida kulutused võimalikult madalad ja kasutada võimaluste piires otseturundust, isikliku kontakti näoli, kõike, mida sai ilma raha maksmata teha. Sellegi poolest tuli kasutada teataval määral tasulist reklaamipinda, mis tuli vähese ressursi tõttu hoolikalt läbi mõelda (vt Lisa1).

2.4.1. Visuaal (plakatid, flaierid videoklipid ja kujundus)

Kõige peamine, ilma millele kulutamata on keeruline, aga mitte võimatu lavastust turundada, olid plakatid ja flaierid. Algselt planeerisime kasutada nende kujundamiseks mõnda multimeedia tudengit, kellel on arve esitamise võimalus, aga kuna tegemist on kevadise ajaga, mil kõik on väga hõivatud, siis tuli olemasolevate jõududega lahendus leida. Nii saigi projekti „Nero“ kujundajaks seni ainult kostüümikunstniku rolli planeeritud Birgit Landberg, kes sai selle ülesandega minu ja lavastaja hinnangul hästi hakkama.

Nii mina kui lavastaja olime kujunduse valmimise juures, pakkudes omapoolseid ettepanekuid ja lahendusi, kuidas tervikpilt mõjuks kõige paremini. Selle valmimise hetkeks polnud veel kostüümid valminud, mida oleks saanud kasutada fotosessioonil kujunduse tarbeks. See oli üheks põhjuseks, miks lahendati plakatikujundus sümbolite ja kujunditega, mis andsid võimalikult lihtsalt ja täpselt edasi lavastuse mõtte ja olemuse. Samuti on lennu näitlejad veel suhteliselt tundmatud avalikkusele, mistõttu ei oleks see täitnud eesmärki tõmmata rohkem tähelepanu kui oleksime saanud kasutada fotosid.

Plakatikujunduse ja ERR'i teleklipi valmimisel analüüsisin neid reklaamisõnumi testiga (Kotler 2003, lk 17).

Plakati kujundus jättis minu arvates väga lihtsa ja üheselt mõistetava sõnumi. Kuldneloorberipärg annab tugeva vihje Vana-Roomale, millele nimi Nero loob juba omamoodi ajaloolise tausta. Lisades sellele kõigele veel Mati Undi nime, tekibki juba hoomatav tervik. Ka need, kes võib-olla ei tea või ei mäleta, kes oli Nero, annab see teatava tunnetusliku suuna lavastuse kohta, millest saab huvikorral juba ise interneti teel täiendavaid teadmisi koguda. Videoklipp annab edasi mulje, et tegemist on kergelt nartsissistliku diktaatoriga, kes jätab omajagu närvilise mulje. Enne etenduse nägemist tundus mulle, et see ongi osa lavastaja kontseptsioonist, aga hiljem mõistsin, et video ei anna edasi tervikpilti ja sellest võib jääda mulje, et tegemist on tõsise draamatükiga.

Nii video kui plakati kujunduse eesmärk on anda selle vaatajale teada, et tegemist on Mati Undi näidendiga, mis tuleb lavalaudadele TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. lennu diplomilavastusena ja lugu räägib võimuahnest diktaator Nerost. Selle reklaami tulemusena tulen ma etendusele kui mulle meeldivad spetsiifiliselt Mati Undi näidendid, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikool ja selle kasvandikud, kui ma tean isiklikult mõnda asjaosalist või

pakuvad mulle huvi ajaloolised lavateosed. Need on peamised faktorid, mis kutsuksid mind etendusele piletit ostma.

Hea on see, et tegemist on lihtsa ja seetõttu ka silmapaistva kujundusega, mille sõnum on hõlpsalt arusaadav. Halvana võib välja tuua selle, et kujunduselemendid maalivad lavastusest pigem tõsise tüki, mida ta tegelikult ei ole. Vähemalt videoklipp peaks peegeldama neid nalju ja huumorit, mis lavastuses farsile omaselt olemas on. Telereklaam on kohati veidi häiriv, sest peategelane diktaatori, kes oma luulet loeb on veidi ebastabiilne ja psühhoiline. Plakat aga seevastu tekitab pidulikke tundeid ja viib mõtteis mõne filmi kaadritesse, kus tegevus toimub samuti Vana-Roomas. Kindlasti torkavad sellise kujundusega plakatid kevadises linnapildis silma, eristudes muust oma tumeda taustaga. Digitaalsel kujul märkaksin reklaami kindlasti sotsiaalmeedias mõne mind huvitava kultuurilehekülje poolt jagatuna või ka kultuurisündmuste piletimüügi portaalis.

Plakateid sai tellitud 100 tk A2 ja 40 tk A3 formaadis, flaiereid jagamiseks sai koguseliselt 300 tk, mis jagati ja paigutati suuremalt jaolt Tartu linna, 40 plakati ringis leidis oma koha Tartus ja 5 plakatit Viljandi linna peale. Kuna trükikoja enda vea tõttu tuli A2 suuruseid plakateid ligikaudu poole rohkem tellitust, siis jagasime neid laiali ka näitlejate kodukohta ülespanekuks, nii jõudsid mõned plakatid ka näiteks Haapsallu, Pärnusse, Laagrisse ja Rakverre. Kogused planeerisime vastavalt Tartus olevatele plakatikohtadele, lähtudes Tartu Uue Teatri oskusteadmistest selles linnas reklaamipaigutamisel.

2.4.2. Tasuta kanalid

Eesti Rahvusringhäälingu kultuuriteadete tarbeks valmistasid 20.sekundilise tele- ja raadioklipi teatrikunsti tudengid ise, vastavalt lavastaja poolt ettenähtud kontseptsioonile (filmimine ja monteerimine). Minu kanda oli korralduslik pool ERRi-ga, tehes klippide tarbeks eelnevad broneeringud ja veenduda, et klipid vastavad etteantud nõuetele ja nende üleslaadimine vastavasse keskkonda. Valminud klippe kasutati peale ERRi kanalite veel Tartu Uue Teatri, Musta Kasti, teatrikunsti 10. lennu Facebook'i ja Piletilevi lehekülgedel.

Kuna sihtrühmana keskendusin tudengiealisele noorele, siis oli vaja midagi atraktiivset, mida sotsiaalmeedia kanalites jagada, mis funktsiooni videod täiesti täidavad. Selleks, et tekitada tulevastes külastajates veidi segadust ja arusaamatust, mis paneks nad lavastusest rääkima, sai valmistatud veel õrritaja video, mis tundus esmapilgul oma sisult teemaväline ja tekitas palju oodatud küsimusi selle vaatajates. Teiste noortena pidasime oluliseks sihtrühmaks kooliealisi. Selleks koostasid minu abilised Joosep Aru ja Eeva-Liisa Puidet nimekirja Viljandi maakonna ja Tartu maakonna koolidest ja nende huvijuhtidest, kellele saadeti lavastuse tutvustavad materjalid

Sündmust kajastati kõikide osapoolte kodulehekülgedel (Tartu Uus Teater, Must Kast, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia) ja vastavate osapoolte sotsiaalmeedia kanalites. Esietenduse eel sai jooksvalt kokku lepitud piletimäng Müürilehe *Facebook*'i, milles osalejate vahel loositi välja kaks pääset kahele laupäevasele etendusele Tartus (17.mai). Tasuta kanalitena lisasin info ka kultuur.info leheküljele ja Tartu kultuuriportaali kultuuriaken, mille kaudu sisestati info ka kultuurikavasse..

Ühe turundusliku ideena tekkis mul, paraku peale viimast etendust, idee, mida saab kasutada uuel hooajal toimuvate etenduste puhul, mis annab võimaluse kaasata publikut. Etenduse ajal tehakse vaheosas, kus tuleb ettekandmisele näidendi sisuga põimitud, aga mitte otseselt seotud 15.minutiline vahepala, mille raames poseerib keiser Nero erinevate inimestega, sealhulgas publikust valitud „aasta sensitiiv“, „aasta lilleneiu“. Kindlasti tekib osadel külastajatel pärast etendust huvi, mis piltidest sai. Seepärast oleks hea postitada kas samal õhtul või järgmisel hommikul tehtud pildid üles, postitades juurde näiteks küsimusi, et kellega poseeris keiser seekord või uurida külastajate arvamust, mis aasta tegijaga on keiser pildil. (vt Lisa 6. Joonis 3)

2.4.3. Tasulised kanalid

Tasuliste kanalitena otsustasin kasutada uuenenud Piletilevi kodulehe kuumade kuulutuste bännerit, mille tellisime kaheks nädalaks, mil etendused toimusid. Samuti sai tellitud Tartu Postimehesse tutvustav reklaam formaadis 1/11 rubriiki vaba aeg. Need valikud olid ajendatud sellest, et reeglina satub Piletilevi leheküljele inimene, kes on tulnud sinna eesmärgiga otsida infot mõne kultuurisündmuse kohta. Postimehe puhul on samuti hea olla etenduste toimumise

ajal inimeste alateadvuses sellega, et kusagil on visuaalne pool silma jäänud, mida päevalehe reklaam võimaldab teataval määral.

Piletilevi kanalitest kasutasin ära ka võimalikud tasuta kanalid ekraanide näol ja seal hulgas piletiposti saadetava tasuta reklaami osa. Tutvustavad kirjad saadeti laiali tudengitele Tartu Ülikooli ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilasesinduste kaudu.

2.4.4. Saalide täituvus

Kokku käis etendusi vaatamas Tartu Uues Teatris 254 külastajat, mis on ligikaudu 50% saali maksimaalsest mahutatavusest viie etenduse kohta, sest saalis on 100 istekohta. Kõige populaarsemad etendused olid esimesel (59 külastajat) ja viimane etendus (76 külastajat). Esietendusele tuli kohale palju kutsetega teatriinimesi ja viimase etenduse puhul mängis külastajate arvu puhul rolli see teadmine avalikkusele, et tegemist on viimase etendusega. Kõige väiksema külastatavusega oli aga teine etendus, mida käis vaatamas kokku 34 inimest. Selle põhjuseks ühe põhjusena ka see, et kuna etendus toimus järgmisel päeval, siis ei jõudnud informatsioon veel piisavalt kiirelt liikuda, et piisavalt inimesi kohale meelitada. Järgmised kaks etendust olid enam vähem sama tulemustega, sest 23.mail käis 47 ja 24.mail 38 külastajat.

Piletimüüki jälgides täheldasin, et kui enne OP! Teater saatelõiku oli pileteid müüdud kusagil kümne ringis igale etendusele, siis kaks päeva hiljem oli see kahekordne. Üldiselt oli etenduse külastajatel harjumus osta piletid eelmüügist. Varem ostetud piletite summa oli poole suurem kohapeal müüdud piletite summast või rohkemgi, erandina oli teine etendus, millele müüdi võrdse summa eest mõlemast kohast. Viimasele etendusele osteti ainsana peaaegu kahekordse summa eest pileteid kohapealt. Sellest võib välja lugeda külastajate otsust tulla teatrisse, mis oli langetatud viimasel hetkel, kui teha järeldus selle lavastuse piletimüügi põhjal.

2.5. Suhtlemine pressiga

Aprilli lõpus saatsin laiali esimesed pressiteated esietenduse kohta erinevatesse meediakanalitesse ja kutsed teatrikunsti 10. lennu ja Tartu Uuest Teatri jaoks olulistele isikutele (vt Lisa 2). Tudengitele oluliste inimeste nimekirja koostasid koos lavastaja Lennart Peebuga, lähtudes sellest, kes on nende õpinguid ühel või teisel määral toetanud ja seeläbi saanud neile ühtlasi oluliseks. Saatsin kutseid ja pressiteateid laiali ükshaaval, lisades igale kirjale kolm illustreerivat pilti ja faili teksti sisus saadetud pressiteatest.

Suhtlust pidasin ajakirjanikega, kellest kohalikele ja suurema kõlapinnaga väljaannete esindajatele saatsin personaalsed kutsed esietendusele. Selle tulemusena ilmusid pressiteated sellistes väljaannetes nagu Tartu Ekspress, ajalehes Sakala ja kultuur.err portaalis. Ajakirjanikest kirjutasid personaalsed kirjad ettepanekutega, kuidas võiks lavastust kajastada Müürilehe toimetajale Keiu Virro, kes kiirendas minu soovi tõttu „Nero“ lavastust kajastada suvreporterite otsingut oma väljaandes. Selle tulemusena kirjutas Heleen Kurvet ühe tutvustava artikli eelloona Müürilehe veebiversiooni.

Tartu Kohalikest reporteritest pöördusin ka Tartu Postimehest Raimu Hansoni poole, kes oli nõus tulema ise kohapeale, et uurida lavastaja käest tema arvamust ja teha neile sobivad pildid, mida kasutada. Kuna viibisin sel hetkel ise Viljandis, siis ei õnnestunud mul tema visiidi ajal teatris kohal olla, küll aga sain siinkohal panna proovile oma delegeerimisoskused, mille abiga veendusin, et oleks keegi kohapeal teda vastu võtmas ja õigesse kohta juhatamas.

Tartu esietenduse päevaks õnnestus kokku leppida Klassikaraadio toimetaja Hedvig Lättiga intervjuu, mis tuli eetrisse neljapäevases (22.mai) saates Delta, kus kõneisikuteks olid peaosatäitja Kaarel Targo, tema üks teenritest Karl-Edgar Tammi ja lavalise võitluse juhendaja/helimeister Märt Koik. Kuna saabusin ise hiljem Tartusse, siis valmistasin näitlejad eelnevalt intervjuuks ette, andes neile kirjateel juhtnööre, millest tuleks kindlasti rääkida ja milliseid teemasid puudutada. Panustasin omalt poolt ka sellesse, et intervjuueerija oleks võimalikult informeeritud osatäitjatest, nende äsja avatud teatrist ja lavastusest. Saatsin Hedvigile osatäitjate nimed, kes saatesse tulevad, koos nende kehastatavate tegelaste nimedega, teemapunkte, millest võiks intervjuus vestelda ja linke materjalidega lavasutse kohta.

Saatelõigu tarbeks käis materjali salvestamas Tallinna eesietendusel „OP! Teater“ võttegrupp, kelle filmitud materjal tuli eetrisse hooaja viimases saates 20.mai õhtul, kus kajastati veel

Tallinna lavakunstikooli, näidati materjale Musta Kasti avamisest märtsikuus ja räägiti üldse teatriõpingutest Eestis.

2.6. Eelarve ja rahastamine

Projekti alguses oli eesmärgiks saada võimalikult suur osa rahastusest erinevatest fondidest ja võimalikelt toetajatelt. Algse eelarve (vt Lisa 4 Tabel 1 ja 2) koostas in pärast kokkusaamisi lavastaja Lennart Peebu ja Tartu Uue Teatri juhataja Ivar Põlluga, mille käigus panime paika kuluartiklite suurusjärgud ja rääkisime läbi ka need stsenaariumid, mis saab siis kui fondidest projektile toetust ei tule.

Pärast konsulteerimist juhendajaga saavutas in teatri direktoriga kokkuleppe, et meie kirjutame toetuse saamiseks projekte ja püüame hoida kulutused mõistlikkuse piires maksimaalselt minimaalsed, arvestades, et lõpp-produkti kvaliteet selle all ei kannataks. Kõik projekti seisukohast olulised kulutused, milleks rahastust ei saada, oli nõus katma Tartu Uus Teater, kellele läks ka piletitulu. Kokkulepe oli, et juhul kui peaks peale etendusi tekkima kasum, siis see läheb kahe teatri vahel jaotamisele 60:40, jättes Teater Must Kastile väiksema osa. Kuludest arvestatakse neid, mille eest üks või teine osapool pidi maksma (sealhulgas Tartu Uue Teatri töötajate töötasud selle projekti raames). Seega lasus käesoleva projekti puhul finantsiline kohustus Tartu Uuel Teatril ja loominguline osa Teater Must Kastil.

Taotlused tegin Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse tudengiprojektidesse (edaspidi TÜÜE), Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgruppi ja Tartu Kultuurkapitali (vt Lisa 3). Alguses planeerisin TÜÜE'st küsitud raha eest katta meened trupile, reklaami- ja grimmi kulud, Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupi rahade eest transpordi ja rekvisiitide kulu ja Tartu Kultuurkapitali toetuse eest lavakujunduse, kostüümid ja majutuse kulud. Sellisel juhul oleks kaasfinantseeringuna katnud Tartu Uus Teater autoritasud, saaliteenindajate töötasu, oma ruumide saali rendi ja esietenduse peoga kaasnevad kulud. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia poolt oleks olnud prooviruumide kasutus, transpordikulude teatav kompenseerimine.

Enne Tartu Kultuurkapitali taotluse tähtaega tuli tagasiside TÜÜE'st, kus põhjendati, et seoses rohkearvuliste taotlustega ei olnud võimalik meie projekti toetada. Sellest tulenevalt korrigeerisin eelarvet lisades Tartu Kultuurkapitali fondist küsitavale summale plakatikujunduse

kulu ja näidates ülejäänud reklaami- ja grimmikulud Tartu Uue Teatri kaasfinantseeringuna. Ainsana toetas projekti Tartu Kultuurkapital, kellelt küsisime 1436,69€, millest projektile eraldati 395€. Toetust kasutati kostüümielementide, rekvisiitide ja transpordikulutuste katmiseks.

Kuna TÜÜE'st projekt rahastust ei saanud, siis tuli leida uus rahastus trupi meenetele. Lavastaja soov oli teha kõigile Nero sümboolikaga metallist ordenid, mida oli valmis tegema TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku metallitöö tudeng Annika Tihamets. Kui olin välja selgitanud summa, mis antud ehte tegemiseks kulus, pöördusin sponsorkirjaga AS Viljandi Metalli poole, kes koheselt meie palve rahuldab ja oli nõus arve kinni maksma. Kirja otsustasin kirjutada just neile, lähtudes teooriast, et metallist valmistatud ehteid on tõenäoliselt lihtsam sponsoreerida metalliga tegeleval firmal. Sponsorlустаotluses (vt Lisa 5) kirjeldasin võimalikult lühidalt ja konkreetselt, millega on tegu, millised on meie soovid ja mida saaksime omalt poolt pakkuda

Kuna kujundaja töötasu tuli Musta Kasti omafinantseeringuna, millega finantsilisi kulutusi ei kaasnenud, siis otsustasime koos Tartu Uue Teatri töötajatega suurendada tellitavate plakatite arvu ja lisaks otsustasime tellida flaiereid, et sel kujul efektiivsemat teavitustööd teha ja olla linnapildis rohkem nähtav. Maikuu alguses jõudsin arusaamisele, et lisaks tasuta reklaampindadele tuleb kasutada ka teataval määral tasulist teavitust, milleks otsustasime valida mõistliku hinnaga Piletilevi keskkonna kuumade kuulutuste rubriigi ja Postimehe vaba aeg rubriigi väike teavitusnurk. Kuna toetusi projektile saime piiratud koguses, siis sai uueks eesmärgiks majutada näitlejad ja tehniline personal kodumajutusse, mis õnnestus probleemideta.

Ettenägematu kuluna tekkis valgusmeistri töötasu, mis ei tulnud lavastaja kirjeldusest välja. Alguses usuti, et selle puhul saame olemasolevate jõududega hakkama. Kuna algul oli meeskonnas oma valgustaja abilised, kes said teda aidata, siis ei osanud ette näha vajadust sellise lisa tööjõu järele. Küll aga kujunduse keerukusest tuleneval oli abi vaja konsultatsiooni ja juhendamise näol, sest tegemist ei olnud veel piisavalt tuttava saaliga.

Kuna töö kirjutamise ajal projekt veel sisuliselt käib, siis võib juhtuda, et lisandub veel täiendavaid kuluridu või kulude täpsustusi. Toimumata on veel aruandlus ja kuna tuleval hooajal tuleb lavastus uuesti etendamisele, siis jätkub ka projekt ise.

2.7. Sündmuse mõju

Kokku kuuel etendusel on sotsiaalmajanduslik mõju, mille tulemusena rikastasid projekti osalised Tartu majanduselu pikemas perspektiivis sellega, et tegemist oli ühe väikse sammuga selleks, et tulla aastapärast päriselt Tartusse elama. Selle tulemusena toovad nad ka oma maksud sellesse linna ja hakkavad kasutama seal pakutavaid igapäevaseid teenuseid veelgi rohkem kui selle projekti raames seda tehti.

Tartu Uue Teatri jaoks oli tegemist esmakordse sellise projektiga, kus TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengite lavastus tuli välja nende teatris, mille tarbeks panustasid nemad nii oma ruumide, töötajate kui ka finantsiliste vahenditega. Selle eesmärgiks oli täita oma ettevõtte programmi, andes oma näitlejatele võimaluse puhata veidi ja pakkuda külastajatele veidi vaheldust. Rääkides teatri direktoriga selgus, et nende teatri poolt on huvi selliseid projekte veel tulevikuski teha. Selline projekt on hea võimalus noortel teatritegijatel õppida tundma omal käel ise teatri tegemist.

Kindlasti on oluliseks mõjuks see, et etendused lähevad sügisel veel edasi. See on kooli õppejõudude poolt on välja käidud idee, mis on üpris kindel ja vajan vaid detailide täpsustamist. On tõenäoline, et siis minnakse etendusi andma Pärnusse ja võimaluse korral toimuvad mõned etendused ka Viljandis. Sellest tulenevalt elavdab antud projekt kindlasti Endla teatrit ja muudab selle positsiooni linnaelanike seas, mille tingib teistsuguse kollektiivi etenduste sissetoomine linnarahvale, kes neid muidu ei pruugiks näha. Juba praegu on teada ka mõned rollilepingud etenduse osatäitjatega teisteks rollideks Endla teatris uuest hooajast.

Positiivse mõjurina saab välja tuua Teater Must Kast kajastamise meedias, mis aitas neil veidi aega taaskord nähtavad olla ja taaskord sammuke edasi astuda enda tutvustamisel Tartu linnale ja teatripublikule laiemalt. Hea ajastusega tulid eetrisse saated „OP! Teater“ ja „Delta“, aga laiemale publikule silma aitasid kindlasti jääda ka valmistatud ERR'i raadio- ja teleklipp.

ENESEREFLEKSIOON

Käesolev projekt andis mulle võimaluse aidata veel korra välja tuua üks diplomilavastus. Oma tööd planeerides võtsin lähtekohaks aastataguse kogemuse teatrikunsti 9.lennu diplomilavastuse „UNISTA!TUD“ turunduse valdkonnas ja rakendasin veel teisigi oskusi, mida nelja aasta jooksul akadeemias õppisin. Kuigi projekt antud hetkel veel kestab ja on vaja teha igasuguseid kokkuvõtteid, siis leian, et üldjoontes projekt õnnestus. Etendused toimusid, publik oli saalis ja tagasiside etenduste kohta oli väga hea.

Sellegi poolest oskan tagasi vaadates näha mõningaid aspekte, mida oleksin võinud lahendada teisiti. Üheks selliseks oli kindlasti suhtlus teatrijuhi Ivar Põllu ja lavastaja Lennart Peebuga. Kuigi koostasid koos lavastajaga alguses tegevuskava, kuhu panin kirja, mis ajaks peaks üks või teine asi valmima, siis venisid mingite osade valmimised pikemalt. Näiteks valmisid täpsed kostüümid alles pool nädalat enne esietendust ja mõned rekvisiidid otsiti Tartu etenduse tarbeks tund aega enne esietendust linnapealt. Korralduslikult poolelt oli väljakutseks teha koostööd ja juhtida gruppi olles ise teises linnas, kus ei ole võimalik käia korra läbi, et proovi vaadata või nõu pidada. Distsantsilt juhitud projektid nõuavad tavapärasest enam süvenemist ja aega.

Teatud asjad, nagu videoklipid, valmisid õigeaks ajaks, sest vastasel juhul ei oleks saanud neid kultuuriteadetes üles, samal ajal valmisid lõplikud kostüümid näiteks nädal aega enne esietendust. Kui vaadata kultuuriteadete videot, mis filmiti Ugala teatri keldris, siis jätab see mulje väga tõsisest draamatükist, mida antud lavastus ei ole. Ühest küljest oli tegu lavastaja nägemusega, mis ei olnud veel lõplikult välja kujunenud. Sellise olukorra vastu aitab varasem proovide tegemine, mis selle lavastuse puhul oleks olnud keeruline seoses näitlejate hõivatuses muude kooliprojektidega.

Kui eelneva lennu lavastuse puhul ei tellinud ma ühtegi tasulist reklaami ja saalide täituvus oli märgatavalt suurem kui selle lavastuse puhul. Üheks väheste külastajate põhjuseks oli kevadine eksamiperiood, mistõttu nii mõnedki noored, kes oleksid hea meelega tulnud etendusi vaatama, ei saanud sead koolikohustuste tõttu teha. Lavastuse „UNISTA!TUD“ puhul jäid etendused just vahetult enne kõige kiiremat aega ja selle viimane etendus oli 16.mail Tallinnas. Samal kuupäeval oli sel aastal „Nero“ esietendus.

Teiseks mõjufaktoriks oli kindlasti ilusad soojad ilmad ja tõsiasi, et etendused toimusid nädalalõppudel, mil need inimesed, kel vähegi maakoht on sõidavad maale või teevad oma aias kevadisi istutus- ja kaevetöid. Samal ajal toimus küll veidi eemal, aga siiski populaarne Türi lillelaat, mis päikesepaistelisel kevadpäeval kindlasti nii mõnegi aiandusega tegeleva teatrihuvilise Tartust välja viis. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengitel oli paljudel samuti tihe eksamite aeg ja kes oleks tahtnudki tulla, siis nende jaoks võis saada vahemaa saatuslikuks, miks otsustati mitte tulla.

Kuupäevade poolepealt oleks olnud hea planeerida vähemalt paar päeva vabaks pärast esietendust, et anda näitlejatele aega puhata välja, enda jaoks läbi mõelda esietendusel tekkinud emotsioonid ja mõtted ja turunduse poolepealt on hea kui antakse aega suusõnalisel soovitusel levida. Seda viimast muidugi eeldusel, et tegemist on hea või vähemalt mingil määral meelde jääva tükiga. Kui hakatakse planeerima sügise etenduste kuupäevi, siis kindlasti tuleks arvesse võtta rohkem seda, mis sündmused samal ajal toimuvad.

Tagasi vaadates olen rahul, et mul õnnestus hoolimata rahataotluste eitavast vastusest teostada lavastaja soov trupile meeneks kaelaehete valmistamise. Eriliselt rahule jäin nii OP! Teater saate ja Delta raadiointervjuuga, mille eetrisoleku ajastus mängis kaasa viimase kolme etenduse saalide täitmisele. Niipea kui selgus, et eelmüügist ei ole etendustele piletihuvi vastav oodatuga, ei jäänud ma ootama vaid kontsentreerisin oma tegevuse ja kasutasin kõikvõimalikke kanaleid, mis vähegi sel hetkel meelde tuli, mida ma algselt ei olnud planeerinud turundusplaani. Selliselt sai käima lükatud Mürilehe *Facebook*'i lehel piletimäng, personaalselt edastasin nii mina kui trupiliikmed kutseid Tartus olevatele sõpradele ja tuttavatele.

Aspekt, millega pean isiklikult veel tööd tegema on delegeerimisoskus, sest ühe ülesandena oleksin saanud delegeerida veel esietenduse peo tarbeks sponsorite leidmise oma abilistele. Kuigi lähtusin oma ülesandeid tehes küsimusest, et kas on midagi sellist minu kohustuste hulgas, mida saaksin edasi delegeerida oma abilistele. Selle eelduseks oli, et ülesanne oleks piisavalt

iseseisev ja mitte seotud mõne muu aspektiga. Sellise ülesandena oleks saanud anda neile näiteks veel sponsorite otsimise, mille peale sel ajal kahjuks ei tulnud.

Projekti käigus tekkisid ka mõningased möödarääkimised või rääkimata jätmised, mille käigus tekkis alguses näiteks arusaam, näidendi autoritasud on kokku lepitud ja sõlmitud, mis selgus, et siiski ei olnud kokku lepitud veel. Olukord sai küll lahendatud, aga sellised avastused panevad korraldaja ebameeldivasse olukorda. Siinkohal oleks aidanud see kui ma oleksin ise käinud kõik punktid algusest lõpuni põhjalikumalt asjaosalistega läbi ja proovinud siiski leida see aeg, kus oleksime koos lavastaja ja Uue Teatri juhiga koos need asjad läbi käia.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö raames korraldasin TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. Lennu diplomilavastuse „Nero“ väljatoomise. Viis etendust toimus 2014. aasta maikuus Tartu Uues Teatris, üks leidis aset Tallinnas Von Krahli teatris.

Tagasi vaadates projekti raames saadud kogemustele leian, et projekti peamine eesmärk, milleks oli saada kajastust TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. lennu tudengitele ja nende uuele teatrile Must Kast, sai täidetud. Etendust käis filmimas ERR saade OP! Teater ja intervjuu andsid Kaarel Targo, Märt Koik ja Karl-Edgar Tammi. Lavastus ja Must Kast sai kajastust ka ajakirjanduses. Oma tee noorte etendustele leidis nii mõnigi esmakordne külastaja ja on täheldada märke nende publiku tekkimisest. Tallinnas toimunud etendust külastasid muuhulgas ka nii mõnedki teatrikriitikud, kes hiljem lahkusid saalis positiivsete emotsioonidega.

Olles esmakordselt seesuguse projekti juhi rollis, õppisin selle käigus palju nii teatrimaastikust kui juhirollis olemise kohta sellises institutsioonis. Kogemusele andis lisaväärtuse osaline juhtimine distantsilt, teisest linnast. Töö andis ülevaate veel väljakujunemise järgus äsja avatud teatri organisatsioonist Must Kast, koostööst Tartu Uue Teatriga ja Tartu linna ja Teater Must Kast vahelisest suhtest, tõin välja teatri jaoks olulisemad konkurendid. Töö lugejal oli võimalik saada ülevaade lavastusest, kuidas kujunes meeskond, millised eesmärgid seati turunduslikult ja kuidas toimus suhtlus meediaga. Kirjeldasin eelarve kujunemist ja projekti rahastamist ning tõin välja sündmusest tuleneva mõju. Töö viimases peatükis andsin hinnangu enda teostatud ülesannetele.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Eesti Rahvusringhäälingu kultuuriportaali kodulehekülg <http://kultuur.err.ee/v/teater/1ad44960-6d49-4806-a2ae-4247925264c3> (01.05.2014)
- Eesti Teatriagentuuri statistika kodulehekülg <http://statistika.teater.ee/stat/main/show/27> (02.05.2014)
- Eesti Teatriagentuuri statistika kodulehekülg/ VÕI Teater Tartus- kes, mida ja kellele? <http://statistika.teater.ee/stat/main/show/20> (02.05.2014)
- E-äriregistri registrite ja infosüsteemide keskus <https://ariregister.rik.ee/> (05.05.2014)
- Genklubi kodulehekülg <http://www.genklubi.ee/2014/03/27/sund-manifesteerub-teater-must-kast/> (01.05.2014)
- **Kotler, P.** 2003. Turunduse vaatenurgad A-st Z-ni. Eesti Ekspressi Kirjastuse AS
- *Kultuurikorralduse eriala lõputöö statuut.* 2014. Viljandi.
- MTÜ Kah kodulehekülg http://www.kah.ee/wp-content/uploads/2014/02/Kogukonnateater-kurtidega_etenduse-kava.pdf (19.05.2014)
- **Siimon A., Vadi, M.** 1999. Organisatsioon ja organisatsioonikultuur. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Teater NO99 kodulehekülg <http://www.no99.ee/lavastused.php?nid=53> (19.05.2014)
- **Õunapuu, L.** 2010. *Üliõpilaste kirjalikud tööd.* Viljandi: Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia

LISAD

Lisa 1 Turundusplaan

| Tegevus | märts | aprill | mai |
|----------------------------------------------------|----------|--------|-------------------------|
| ERRi aegade broneerimine | 17.märts | | |
| ERRi teleklipi tegemine | | 9.apr | |
| ERRi raadioklipi tegemine | | 20.apr | |
| ERRi klipid üles | | 25.apr | |
| Plakati kujunduse valmimine | | 21.apr | |
| Plakatid trükki | | 22.apr | |
| plakatid üles | | 28.apr | |
| FB event | | 28.apr | |
| Tartu Uus Teatri lehele info | | 28.apr | |
| Piletid müüki | | 28.apr | |
| Akadeemia FB ja kodulehe reklaam | | | 10.-23.mai |
| pressiteated laiali | | 29.apr | |
| kutsed laiali | | | 8.mai |
| Teaser video valmis teha ja jagada | | | |
| Kokkulepped telesaadetega (Terevisioon, Ringvaade) | | | |
| Artiklite kokkulepete tegemine/läbirääkimised | | | 09.-27.mai |
| Postimehe veerureklaam | | | 12.-24.mai |
| Piletilevi kuumade kuulutustebännerid | | | 12.-24.mai |
| Piletilevi piletiposti info | | | 12.05 (Isaadeti laiali) |
| UT tudengite listi kiri | | | 12.05 (Isaadeti laiali) |
| TÜ VKA esinduse kaudu listi kiri | | | 12.05 (Isaadeti laiali) |
| OP! Teater Filmima etendust | | | 15.mai |
| Müürilehe FBs piletimäng | | | 15.mai |

Lisa 2 Pressiteade

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia

PRESSITEADE

29. APRILL 2014

Teatrikunsti 10. lend vallutab korraga nii Tartu kui Rooma

16. mail esietendub Tartu Uues Teatris Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. lennu üliõpilaste diplomilavastus "Nero", mis tugineb Mati Undi unustatud näidendile "Keiser Nero eraelu".

Lavastus on kolme osapoole koostöö, kus teineteist toetavad Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Tartu Uus Teater ja 10. lennu äsja tegevust alustanud teater Must Kast. Käesolev diplomilavastus etendub Viljandi asemel Tartus, sest lisaks kooli lõpetamisele käivitavad selles linnas noored oma kogukonnateatrit, kuhu enamik neist peale lõpetamist suundub.

Lavastus "Nero" keskendub üldpoliitika ja kunsti kokkupuutepunktidele, absoluutse võimu ja isikliku arengu vastandusele. Lavastaja Lennart Peep leiab: "Inimesed, kes on võimul või omavad mingisugust võimu teiste inimeste üle, muutuvad tahes tahtmata isekaks ning kipuvad oma võimu kuritarvitama."

Keiser Nerot teavad kõik: absoluutne monarh, kes lasi Rooma linna süüdata ning luges vaimustunult põleva linna leekide valges luulet. Mitte miski pole poeedist superstaar Nerole keelatud ning tapmine ja terror on igapäevased nähtused. Milles aga Nero destruktivne maailm tegelikult seisneb? Mispärast kõik toimub?

"Keiser Nero eraelu" näol on tegemist näidendiga, mis etendus esimest korda Eesti teatris 1990. aastal Ugalas lavakunstikooli XV lennu diplomitööna (lav. Kalju Komissarov) ning mida sellest ajast peale pole Eesti professionaalsetel lavalaudadel mängitud. Küll aga on Peep ise varem proovinud kätt selle lavastamisega kooliteatris.

Diplomitööd saab näha Tartu Uues Teatris vaid loetud kordadel maikuus (16.,17., 23.,24.25.mail). Külalisetendus antakse ka Von Krahli teatris eelesietendusena Kultuuridesandi raames 15.mail. Etendused algavad kell 19:00

MTÜ Must Kast

Heli Anni

heli.anni@kultuur.edu.ee

tel. +372 56 901 329

Lisa 3 Rahataotlus Tartu Ülikooli Üliõpilasesindusele

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. lennu diplomilavastus Mati Undi „Keiser Nero eraelu“ ainetel.

Etendused:

- Eelesietendus Tallinnas VonKrahli Teatris 15.mail 2014 (Kultuuridessandi raames)
- Esietendus 16.mail 2014 Tartu Uues Teatris
- 17., 23., 24., 25.mail 2014 Tartu Uues Teatris

Piletihind 7€/9€ (Sooduspilet tudengitele, Facebookis Nero ja/või Kultuuridessandi sündmusele minejad, kultuuridessandi sündmuse pileti/templi ettenäitamisel)

Enne etendusi toimuvad proovid Viljandi Kultuuriakadeemias ja vähemalt 10 päeva enne esietendust Tartu Uues Teatris.

Projektijuht: Heli Anni (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse IV kursus)

heli.anni@kultuur.edu.ee, tel. +372 56 901 329

Lavastaja: Lennart Peep (TÜ VKA 10. lend)

lennart.peep@gmail.com, tel. +372 55 779 88

Osades (TÜ VKA 10. lend):

Nero- Kaarel Targo

Agrippina- Kaija M. Kalvet

Poppaea- Fatme Helge Leevald

Otho- Silver Kaljula

Seneca- Kristo Veinberg

Octavia- Laura Niils

Appostel Paulus- Mihkel Kallaste

Dottore- Lauri Mäesepp

Tartaglia- Karl Edgar Tammi

Lavastaja: Lennart Peep (TÜ VKA 10. lend)

Kostüümikunstnik: Birgit Landberg (TÜ VKA 10. lend)

Videokunstnik: Rauno Polman (TÜ VKA 10. lend)

Liikumine: Jaanika Tammaru (TÜ VKA 10. lend)

Inspitsent: Anni Eimpalu (TÜ VKA visuaaltehnoloogia 10. lend)

Produtsent: Heli Anni (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse IV kursuses)

Valguskujundus: Rommi Ruttas (TÜ VKA visuaaltehnoloogia 10. lend)

Helikujundus: Lennart Peep (TÜ VKA 10. lend)

Helimeister: Märt Koik (TÜ VKA 10. lend)

Lavaline võitlus/akrobaatika: Märt Koik (TÜ VKA 10. lend)

Vabatahtlikud: kolm kultuurikorralduse eriala noort tudengit, kelle ülesandeks saab olema nn lavapoisi amet. Lisaks saab üks neist peakorraldaja assistendiks. Antud ametikohtade täitmiseks läbirääkimised käivad.

Teatrikunsti 10. lennuga saab lähemalt tutvuda nende kodulehega aadressil: <http://10lend.weebly.com/2/post/2014/02/sbrapev-tudengiteater-ja-olmpia.html>

Projekti eesmärk: On tuua TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia 10. lennu näitlejad Viljandist välja, Tartusse, kuhu neil on plaanis ka pärast kooli lõppu oma teater rajada. Samuti on noortele näitlejatele oluline hakata kasvatama oma publikut selles linnas. Sellest tulenevalt on oluline roll ka antud lavastuse turundusel. Oluline osa antud projektil on ka tudengite Viljandist väljaminemisel, mis asetab nad võõrale lavale, kus tuleb samuti kohaneda. Nende nooruslik lähenemine nii lavastusprotsessi kui lavastuste valikul aitab kõnetada ka nooremaid tudengealisi elanikke Tartu linnas.

Kuna tegemist on veel koolitööga, siis on korraldajatel plaanis katsetada ka lavastuse turundusliku poolega. Nimelt on soov lisaks noortele saada teatrisaali ka pensioniealised teatrihuvilised. Seda iseenesest võimaldab ka antud näidend. Teadupoolest on Tartu Uus teater midagi alternatiivset ja praegu pole täheldatud, et seda külastaksid märkimisväärselt vanem elanikkond. Praegu on see pigem tööealise inimese kultuurinautimise kohaks. Selleks, et harjutada kultuurikvartalit külastama ka vanemaealist elanikkonda oma lastega, on nii mõnedki mõttes. Muuhulgas on soov kajastada lennu tegemisi ja neid tutvustada telesaates „Prillitoos“, seeläbi saaks tutvustada ka Tartu Uus Teatrit ennast ka.

Sündmuse sisu: Mati Undi "Keiser Nero eraelu" võib pidada kirjaniku "kadunud" tekstiks. Esmakordselt mängiti seda 1990. aastal Ugala lavaka XV lennu diplomitööna (lav. Kalju Komissarov) ning sellest ajast peale pole näidend Eesti lavalaudadele jõudnud (välja arvatud kooliteatris). Tekst on kirjutatud rasketel poliitilistel aegadel ning kujutab ennast metafoorina laguneva maailmakorra viimaseid hingetõmbeid. Tänapäeval Eestis pole aga selline vaatenurk põhjendatud ning Undi näidendile tuleb läheneda uue nurga alt.

M. Undi näitemänge saab lugeda nn "lahtisteks tekstideks", mida on lavastajal võimalik üsna julgesti interpreteerida ja rõhuasetusi muuta. Unt on "Nerosse" sisse kirjutanud võõritava raami: näidendi alguses siseneb peategelane Nero rolli ning lõpus, enne mõrvamist, rollist välja. Seesama rollist välja astunud tegelane sõnab, et on nüüd "välja elanud oma agressiivsed impulsid (ja võib nüüd oma eluga rahulikumalt edasi minna)." Sellest johtub praeguse lavastuse kontseptsioon.

Lavastuse rõhuasetus muutub seega Nero tegelaskujult tegelasele, kes teda mängima hakkab. Kes on see tegelik inimene Nero rolli taga, kes oma agressiivseid impulsse välja elama peab, ja miks? Inimesed, kes on võimul või omavad mingisugust võimu teiste inimeste üle, muutuvad tahes tahtmata isekaks ning kipuvad oma võimu kuritarvitama. Lahenduseks on Nero rolli mängimine kui teraapia, mille abil on võimalik absoluutset võimu kasutades puurduda võimu kui mehhanismi südamesse ja ennast individualismi-äärmuses kogeda. Lavastuse ideeks ongi kutsuda inimesi üles (iseenda) liigset enesekesksust märkama ning pehmetel viisidel - kunsti või harrastustegevuse abil - seda välja elama.

Enamus lavastuse sisulisest poolest saadakse hakkama oma nn sisejõududega, aga vajalikku abi kasutatakse kujundamisel, kostüümide- ja lavakujunduse valmistamisel väljastpoolt kooli, et tagada kogu asjale ka kvaliteet ja jätkusuutlikkus tulevikuks.

Kuna tudengid ise elavad hetkel Viljandis ja prooviperioodil tehakse Tartus kohapeal intensiivselt tööd, siis oleme planeerinud osalejate majutuse selleks perioodiks Hostelisse Looming, mis on ühtlasi Tartu Uus Teatri üks koostööpartner.

Kuna Tartu Uus Teatri saal mahutab 104 külastajat korraga, siis on võimalus viie etenduse peale tulla seda vaatama kokku 520. Tartu elanikel ja ka tudengitel.

Sihtgrupp: Sihtgrupina näeme ennekõike ülikooliealisi noori ja ka ülejäänud Tartu linna inimesi. Kindlasti on tegemist etendusega, mis sobilik nii koolinoortele kui ka tudengiealistele.

Ürituse kajastamine: Plaanis on järgnevad turundustegevused:

- *Plakatid ennekõike Tartu linna (lisaks ka mõned Tallinna ja Viljandisse) (kuuaega enne esietendust lähevad üles)
- *Raadioklipp ERR kanalis (valmis kujul 2 nädalat enne esietendust).
- *Kultuuriteadetes teleklipp (valmis kujul 2 nädalat enne esietendust).
- *Saadame välja pressiteated trükiste väljaannetesse (poolteist kuud enne esietendust)

*Võimaluse korral lähevad noored ka Terevisiooni või Ringvaate saatesse vahetult enne esietendust.

*Kujunduse valmides teeme lavastusele ka oma facebook-i lehekülje.

*Informatsioon saab olema üleval ka teatrite endi kodulehekülgedel ja lennu leheküljel.

Kõik toetajad saavad ära välja toodud nii kodulehtedel (Tartu Uue Teatri kui lennu enda lehel ja FB lehel), kavalehtedel.

Plaanid tulevikus: Kuna 10. lend plaanib pärast lõpetamist 2015.aasta kevadel resideerida Tartusse Genklubi ruumidesse, millekohased kokkulepped on ka juba saavutatud, siis on plaanis ka antud lavastust võimaluse korral ka tulevikus repertuaari võtta.

Eelarve on lisatud manusesse.

Lisa 4 Eelarve

Tabel 1 Eelarve:

| KULUD | | | | | | | |
|--------------------------------------------|---------------------|---------|-------------------|-----------|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| kulu | Nimetus/ osaleja | ühik | ühiku maksumus | kogu s | maksumus | märkused | Allikas |
| Lavastusala | | | | | 1 075,00 € | | |
| lavakujundus | Andreas Mäll | | | | 600,00 € | puut, riie, värv, pahtel, lak, liivapaber, köis. | Tartu Kultuurkapital |
| Kostüümid | Laura Verte | | | 1 | 300,00 € | materjali ja valmistamise kulu | Tartu Kultuurkapital |
| rekvisiidid | | | | | 100,00 € | | Kultuurikapitali Tartumaa ekspertgrupp |
| grimm | | | | | 75,00 € | | TYYE |
| Turundus | | | | | 545,65 € | | |
| Plakati kujundus | Sten Arvi | töötasu | | 1 | 176,69 € | Lepinguga. Summa on kogukulu tööandjale | TYYE |
| plakatid | A3 | tk | | 50 | 50,00 € | | TYYE |
| plakatid | A2 | tk | | 20 | 30,00 € | 65 A2-te | TYYE |
| meened trupiliikmetele | | tk | | 20 | 100,00 € | | TYYE |
| ERRi raadioklipp | | tk | | 1 | 50,00 € | MTÜ Culflex | TYYE |
| ERRi teleklipp | | | | 1 | 50,00 € | MTÜ Culflex | TYYE |
| fotograaf | | | | | 88,96 € | 50€ kätte | TYYE |
| Transport | | | | | 245,19 € | | |
| 09.05 Viljandi-Tartu | | liitrit | 1,314 | 24,3 | 31,93 € | 81km x3 | Kultuurikapitali Tartumaa ekspertgrupp |
| 14.05 Tartu-Tallinn | | | 1,314 | 56,7 | 74,50 € | Dessandile, trooni transport käreuga sh | Kultuurikapitali Tartumaa ekspertgrupp |
| 15.05 Tallinn-Tartu | | | 1,314 | 56,7 | 74,50 € | Dessandilt trooni transport käreuga sh | Kultuurikapitali Tartumaa ekspertgrupp |
| 23.05 Viljandi-Tartu | | | 1,314 | 24,3 | 31,93 € | | Kultuurikapitali Tartumaa ekspertgrupp |
| 25.05 Tartu-Viljandi | | | 1,314 | 24,6 | 32,32 € | | Kultuurikapitali Tartumaa ekspertgrupp |
| Majutus | | öö | 36,00 € | 10 | 360,00 € | http://loominghostel.ee/?page_id=2 | Tartu Kultuurkapital |
| Autoritasud | | % | 5 | 1875 | 93,75 € | maksab tartu uus teater saalis 104 kohta, 5 etenduse tasud | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| Korralduskulud | | | | | 8 756,54 € | | |
| Saali rent | | | | | 1 000,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| Projektijuhi töötasu | | | | | 300,00 € | | Piletitulu/MTÜ Must Kast |
| Näitlejate etenduste töötasu | 13 | etendus | 21,44 € | 6 | 1 672,32 € | | Prognositav piletitulu |
| Näitlejate töötasu prooviperioodi eest | 13 | proov | 49,99 € | 6 | 3 899,22 € | 6 proovi tasu | MTÜ Must Kast |
| Von Krahli saali rent | | | | | 585,00 € | prognositav piletitulu | Von Krahli etenduse |
| saaliteenindajate töötasu | | | | | 200,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| esietenduse pidu | | | | | 100,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia prooviruumid | | ööpäev | 500 | 2 | 1 000,00 € | | TÜ VKA omafinantseering |
| Kokku | | | | | 11 076,13 € | | |

| TULUD | |
|----------------------------------------|--------------------|
| Allikas | summa |
| Von Krahli piletitulu | 585,00 € |
| Piletitulu | 1 750,00 € |
| TYYE | 620,65 € |
| Kultuurikapitali Tartumaa Eskpertgrupp | 345,19 € |
| Tartu Kultuurkapital | 1 260,00 € |
| Tartu Uus Teater kaasfinantseering | 1 393,75 € |
| MTÜ Must Kast | 4 121,54 € |
| TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia | 1 000,00 € |
| Kokku | 11 076,13 € |

Tabel 2 Eelarve täitmine:

| KULUD | | | | | | | |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------|----------------|---------|--------------------|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| kulu | Nimetus/osaleja | ühik | ühiku maksumus | kogus | maksumus | märkused | Allikas |
| Lavastusala | | | | | 372,73 € | | |
| lavakujunduse troon | Andreas Mall | | | | 185,57 € | | Piletitulu |
| Kostüümid | Birgit Landberg | | | | 132,04 € | retuusid, sukapiüksid, kingapaelad, kingaviks, kostüümide transport | Tartu Kultuurkapital |
| rekvisiidid | Anni Eimpalu | | | | 55,12 € | laim, tic-tac, õlled, saiad | Tartu Kultuurkapital |
| Turundus | | | | | 698,92 € | | |
| Plakati kujundus | Birgit Landberg | töötasu | | 1 | 88,96 € | | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| plakatid | A3 | tk | | 40 | 34,00 € | Ellington printing | Piletitulu |
| plakatid | A2 | tk | | 100 | 132,00 € | Ellington printing | Piletitulu |
| flaierid | | tk | | 300 | 35,00 € | Ellington printing | Piletitulu |
| piletlevi kuumad kuulutused | | nädal | 50 | 2 | 110,00 € | | Piletitulu |
| Postimehe reklaam | rubriigis vaba aeg | | | | 110,00 € | 1/11 formaadis | Piletitulu |
| ERRi raadioklipp | Laura Nüls | tk | | 1 | 50,00 € | Luges sisse | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| ERRi teleklipp | Kristo Veinberg | | | 1 | 50,00 € | | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| fotograaf | | | | | 88,96 € | Pilte tegid Kultuuridessandi fotograafid | Kultuuridessant |
| Transport | | | | | 925,84 € | | |
| Bussitransport | | | | | 350,00 € | Tartu-Tallinn-Tartu | Kultuuridessant |
| Auto bensinikulu | | | | | 78,22 € | sõidud proovidesse ja etendustele; sponsorasjade toomine ja poeskäigud | Tartu Kultuurkapital |
| Bussipiletite kompensatsioon | | | | | 129,62 € | Proovidesse ja etendustele sõidud | Tartu Kultuurkapital |
| Tellitud bussi transport 23.05 Viljandi-Tartu ja 27.05 Tartu-Viljandi | | | | | 210,00 € | | TÜ VKA omafinantseering |
| Kaubiku rent trooni transpordiks | | | | | 48,00 € | | Piletitulu |
| Trooni transport | | | | 1 | 110,00 € | Arvega, Andreas Mall | TÜ VKA omafinantseering |
| Majutus | | öö | 36 | 10 | 360,00 € | Oobiti sõprade või pereliikmete kodus | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| Autoritasud | | | | | 184,20 € | | |
| Autoritasud M.Undi lesele | | | | | 150,00 € | piletitulust juunikuus | Piletitulu |
| Autoritasud EAÜle | | | | | 34,20 € | | Piletitulu |
| Muud kulud | | | | | 175,00 € | | |
| esietenduse pidu | | | | | 50,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| meened trupiliikmetele | Ordenid, teeb Annika Tihamets | tk | 5 | 25,00 € | 125,00 € | sponsorlus, tasuvad arve | Viljandi Metall |
| Ruumirent | | | | | 2 675,00 € | | |
| Uue Teatri saali rent | | | | | 1 000,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia prooviruumid | | | | | 500,00 € | | TÜ VKA omafinantseering |
| Von Krahli ruumi rent | | | | | 675,00 € | Kokkulepe, et saavad piletitulu endale | Tallinna etenduse piletitulu |
| Ugala keldrisaali prooviruum | | | | | 500,00 € | | TÜ VKA omafinantseering |
| Töötasud | | | | | 6 837,54 € | | |
| Andreas Malli töötasu | Andreas Mall | tund | 5 | 106 | 530,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering/ Piletitulu |
| Valgusmeistri töötasu | Taavi Toom | tund | 5 | 8 | 40,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| Piletiadministraatori töötasu | Riste Lehari | tund | 10 | 5 | 50,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| Grimeerija töötasu | Kersti Niglas | tund | 40 | 6 | 260,00 € | | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| Projektijuhi töötasu | | ühikordne tasu | | | 300,00 € | | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| Näitlejate etenduste töötasu | | 13 etendus | 21,44 € | 6 | 1 672,32 € | | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| Näitlejate töötasu prooviperioodist | | 13 proov | 49,99 € | 6 | 3 899,22 € | 6 proovi tasu | MTÜ Must Kast omafinantseering |
| saaliteenindajate töötasu | | | | | 86,00 € | Eva-Liisa ja Joosep (vabatahtlikud) tasustatud tasuta piletite näol | Tartu Uus Teater kaasfinantseering |
| Kokku | | | | | 12 229,23 € | | |
| TULUD | | | | | | | |
| Allikas | summa | | | | | | |
| Piletitulu | 1 116,00 € | | | | | | |
| Von Krahli piletitulu | 675,00 € | | | | | | |
| Viljandi Metall | 125,00 € | | | | | | |
| Tartu Kultuurkapital | 395,00 € | | | | | | |
| Tartu Uus Teater kaasfinantseering | 1 738,77 € | | | | | | |
| MTÜ Must Kast | 6 420,50 € | | | | | | |
| TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia | 1 320,00 € | | | | | | |
| Kultuuridessant | 438,96 € | | | | | | |
| Kokku | 12 229,23 € | | | | | | |

Lisa 5 Sponsorkiri Viljandi Metallile

Tere!

Kirjutan teile seoses TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. lennu diplomilavastusega, mis tuleb välja juba järgmisel kuul. Lavastus tuleb välja nende endi vast loodud teatri MTÜ Must Kast alt, koostöös Tartu Uue Teatri ja akadeemiaga.

Nimelt oleks lavastajal soov teha trupile ja asjaosalistele tänutäheks nende panuse eest mälestuseks ühed ordenid, mida on töö mõttes valmis tegema üks akadeemias õppiv sepp. Sellega kaasneb aga kulu, mille suurus on 125€.

Pöördungi teie poole küsimusega, kas teil oleks soovi ja võimalust meid sponsoreerida selle arve tasumiseks ja aidata tänada noori kultuuritegijaid nende diplomitöö juures.

Vastutasuks:

- *Saame paigutada teie logo veebikujundusele

- *tänada kavalehtedel

- *kokkuleppe korral on võimalik organiseerida ka näitlejatepoolne panus mõnel teie firma sündmusel.

Oleme avatud ka teiepoolsetele pakkumistele.

Lavastusest ka väike tutvustus (kuna piletid lähevad alles müüki ja muud palju pole veel väljas)

Treilerit saab näha siit: <http://vimeo.com/91715117>

10. lennuga saate tutvuda: <https://www.facebook.com/10.Lend?fref=ts> ja <http://10lend.weebly.com/>

Osades (TÜ VKA teatrikunsti 10. lend): Kaarel Targo, Kaija M. Kalvet, Fatme Helge Leevald, Silver Kaljula, Kristo Veinberg, Laura Niils, Mihkel Kallaste, Lauri Mäesepp, Karl Edgar Tammi
Lavastaja: Lennart Peep (TÜ VKA 10. lend)

Kunstnik: Birgit Landberg (TÜ VKA 10. lend)

Videokunstnik: Rauno Polman (TÜ VKA 10. lend)

Liikumine: Jaanika Tammaru (TÜ VKA 10. lend)

Valguskujundus: Rommi Ruttas (TÜ VKA visuaaltehnoloogia 10. lend)

Helikujundus: Lennart Peep (TÜ VKA 10. lend)

Lavaline võitlus/akrobaatika: Märt Koik (TÜ VKA 10. lend)

Mati Undi "Keiser Nero eraelu" võib pidada kirjaniku "kadunud" tekstiks.

Esmakordselt mängiti seda 1990. aastal Ugala lavaka XV lennu diplomitööna (lav. Kalju Komissarov) ning sellest ajast peale pole näidend Eesti lavalaudadele jõudnud (välja arvatud kooliteatris).

Keiser Nerot teavad kõik: absoluutne monarh, kes lasi Rooma linna süüdata ning luges vaimustunult põleva linna leekide valges luulet. Lavastus "Nero" sukeldub absoluutse võimu maailmasse, kus mitte miski pole poeedist superstaar Nerole keelatud ning tapmine ja terror on igapäevased nähtused. Milles aga Nero destrukttiivne maailm tegelikult seisneb? Mispärast kõik toimub? Sellele saab vastuse etendusi vaatama tulles.

Lavastus "Nero" keskendub üldpoliitika ja kunsti kokkupuutepunktidele, absoluutse võimu ja isikliku arengu vastandusele. Lavastaja Lennart Peep leiab: "Inimesed, kes on võimul või omavad mingisugust võimu teiste inimeste üle, muutuvad tahes tahtmata isekaks ning kipuvad oma võimu kuritarvitama."

Lugupidamisega,

Heli Anni

lavastuse projektijuht

heli.anni@kultuur.edu.ee

tel. +372 56 901 329

Lisa 6 Visuaalsed materjalid lavastusest



Joonis 1. „Nero“ kujunduse näidis, autor: Birgit Landberg



Joonis 2. Kaader proovist. Vasakult lavastaja Lennart Peep, peaosatäitja Kaarel Targo. Foto autor: Kristo Veinberg



Joonis 3. Pilt 15.mai etendusest stseenist „Pildid keisriga“ Fotol poseerib keiser Nero (Kaarel Targo) „aasta selgeltnägijaga“ (Garmen Tabor). Foto autor: Kristo Veinberg



Joonis 4. Näidis etenduse ajal rahvale jagatud keisri õlledest. Foto autor: Eeva-Liisa Puidet

SUMMARY

Bringing out the diplom production of University of Tartu Viljandi Culture Academies performing arts departments theatre studies 10th cours' performance „Nero“

H.Anni

After having been a part of two diploma productions organizing team for the class of 2013 I wanted to end my studies here with one aswell. It was also interesting to see during that process, how different groups of creative people, who have been studying under the guidement of same people.

The production of this performance was a collaboration between Tartu Uus Teater (Tartu New Theatre), Univesity of Tartu Viljandi Culture Academy and the students own newly founded theatre Must Kast (Black Box). Some of the performances where done also in collaboration with Kultuuridessant (Culture landing), which is a festival, during what all kind of performances (theatre, dance, music) go and perform in many places around Estonia.

Alltogether there were six performances, one in Tallinn (Von Krahle Theatre) and five in Tartu New Theatre. The play is based on Mati Unt's play „The private life of emperor Nero) and it was last seen in Estonian professional theatre in 1990, when Kalju Komissarov directed it with students form the XV course from Performing arts school in Tallinn.

This paper is an overview of the organizational parts of the performance, slight overview of the theaters in Estonia and in Tartu. I also analyze the new theatre of the students (Black Box) and its competditors. In the second part there is an overview of the performance and in the last chapter I reflected on my own work during this project.

All in all it was a very good experience for me to see all the different dynamics of different creative groups. It also a first project that I had to do partly from the distance, due to the fact that some of the rehearsals where held in Tartu. Since the project will carry on in autumn, I will be able to make some hanges to my work then to improve the project.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Heli Anni,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

**„TÜ VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA TEATRIKUNSTI 10. LENNU
DIPLOMILAVASTUSE „NERO“ VÄLJATOOMINE“**

mille juhendaja on Kristiina Alliksaar, MA

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **29.05.2014**